

VAN OPVANG NAAR WONEN 2020-2025

De uitvoering

Visie opvang kwetsbare groepen
Centrumgemeente Dordrecht

Inleiding

In dit uitvoeringsprogramma geven we aan welke acties we de komende jaren uitvoeren om te komen tot realisatie van de ambitie uit de visie Van opvang naar wonen 2020-2025:

Iedereen heeft recht op een dak boven zijn hoofd. We helpen voorkomen dat onze inwoners hun dak kwijt raken. Wie het door omstandigheden toch verliest, bieden we een goede en veilige tijdelijke plek. We bieden ook een nieuwe kans mét de ondersteuning die eventueel nodig is. Zo snel mogelijk onder een eigen dak, maar eventueel in een tussenvoorziening of in een beschermde woonvorm. Iedereen in deze stad heeft recht op een prettige, veilige woonomgeving. Dus ook degenen die in de buurt van een opvangvoorziening wonen.

Om deze ambitie te bereiken zijn vier actielijnen in de visie gepresenteerd:

1. Het voorkomen dat mensen dakloos raken.
2. Het werken aan perspectief.
3. Het voorkomen van terugval bij cliënten die succesvol zijn uitgestroomd uit de opvang.
4. Het zorgen voor een prettige, veilige woonomgeving.

Na een korte inleiding staan per actielijn de activiteiten benoemd die de komende jaren worden uitgevoerd. Dit gaat naast regionale activiteiten voor de regio Drechtsteden/Alblasserwaard (onder regie van centrumgemeente Dordrecht), ook om lokale activiteiten in Dordrecht en andere gemeenten in Drechtsteden en Alblasserwaard.

De meeste van deze activiteiten waren al benoemd in de visie, maar zijn nu verder uitgewerkt in concretere acties en voorzien van een planning, stand van zaken en eventuele korte toelichting. Ook is er een aantal acties toegevoegd naar aanleiding van moties en actuele ontwikkelingen (oa. Corona).

De voortgang van de acties en resultaten evalueren we jaarlijks. Daarbij betrekken we cliënten(raden), bewoners en partners in de stad. Waar nodig stellen we de acties tussentijds bij.

Legenda

Planning, voorbereiding/onderzoek

Realisatie

Actielijn 1: Voorkomen dat mensen dakloos raken

We voorkomen dat de problemen van mensen zo groot worden dat ze dakloos raken en op straat of in de opvang belanden door:

- tijdig signaleren dat het niet goed gaat met iemand
- zorgen dat er snel, laagdrempelig én goede begeleiding van de cliënt wordt geboden. Op alle leefgebieden én met extra inzet op een belangrijke risicofactor: financiële zelfredzaamheid en schulden.

Actie	Wat	Planning						Stand van zaken/ toelichting
		2020		2021		2022		
		1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft	
1.1	Programma Armoede en schulden - Pilot Vroeg eropaf							pilot loopt nu in Dordt West. Vervolg: deze op te schalen naar rest van Dordrecht en regio.
1.2	Convenant preventie huisuitzettingen evalueren en herijken; Het huidige convenant tussen GGD, corporaties en gemeenten in regio Drechtsteden loopt t/m 2021; Bij de evaluatie kijken we ook hoe we huisuitzettingen in particuliere sector kunnen voorkomen en uit kunnen breiden naar de Alblasserwaard							Evaluatie start in najaar 2020, onder leiding van GGD.
1.3	Doorontwikkeling sociale wijkteams - realiseren integrale toegang SWT (aansluiten Wmo consulent SDD opvraagverheldering)							In de gemeenten in de regio Drechtsteden wordt per gemeente gewerkt aan de doorontwikkeling van sociale wijkteams naar integrale teams met aansluiting SDD – WMO (zie stappen). In Alblasserwaard zijn integrale teams 0-100 en aansluiting met Avres gerealiseerd.
1.4	Actieprogramma dak- en thuisloze jongeren - in kaart brengen problematiek dak- en thuisloze jongeren - realiseren extra woon(zorg)plekken voor dak- en thuisloze jongeren (zie Actielijn 2 Uitbreiding tussen- en vervolgvorzieningen) - doorontwikkeling Jongeren op de rit/brede laagdrempelige intake (zie bij Actielijn 2)							
1.5	Verbeteren keten signalering en inzet toeleiding en bemoeizorg - herijken regionale keten toeleiding en bemoeizorg - doorontwikkeling stedelijk netwerk Dordrecht - inzet wijk-GGD'er							Pilots lopen in Dordrecht West, Gorinchem en Sliedrecht, voorbereiding plan voor uitbreiding en structurele financiering loopt.

Actielijn 2: Werken aan perspectief

Onze inzet voor mensen die gebruik maken van de opvang is in alles gericht op het werken aan perspectief. Perspectief op doorstroom vanuit de crisis- of nachtopvang naar een woning in de wijk of eventueel een tussenvoorziening of beschermde woonvorm. We realiseren ons dat dit voor iedereen een ander traject is, kort of langer kan duren, maar dat er met de juiste ondersteuning wel perspectief kan ontstaan. Daarbij gaan wij uit van een aanpak die mensen helpt om, na een periode van (psychische) ontwrichting, zelf betekenis te geven aan hun leven en weer mee te kunnen doen in de samenleving.

Actie	Wat	Planning						Stand van zaken/ toelichting
		2020		2021		2022		
		1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft	
2.1	Organiseren bredere en laagdrempelige intake en op herstelgerichte trajecten De benodigde deskundigheid en middelen van verschillende partners en ervaringsdeskundigen gaan we effectiever inzetten. Zo kunnen de cliënten zo snel als mogelijk aan de slag met een passend plan van aanpak en ondersteuning. Dit is gericht op de gebieden als financiën en schulden, wonen, GGZ en verslaving en herstel of opbouw van zijn of haar sociaal netwerk.							Analyse huidige processen en onderzoek inventarisatie knelpunten en suggesties betrokken professionals door OCD is afgerond; Uitwerking nieuw proces voor toegang tot maatschappelijke opvang, bredere samenwerking organisaties met benodigde expertise binnen opvang, en organisatie samenwerking bij voorkomen dakloosheid (ook relatie met doorontwikkeling sociale wijkteams) start in juli.
2.2	Vereenvoudigen en versnellen procedures uitkeringen, postadressen etc. - Verbeteren proces postadressen thuislozen.							Project is gestart en richt zich met name op proces voor verkrijgen postadres door 'thuislozen': bankslapers. Proces feitelijk daklozen lijkt eenvoudig en duidelijk genoeg.
2.3	Vernieuwing nachtopvang naar moderne crisisopvang Op de huidige locatie Kromhout/Kasperspad wordt door interne verbouwing en verhuizing van de Beschermde Wonen-locatie naar elders ruimte gemaakt voor ca 50 individuele kleine kamers en 10 plekken als restcapaciteit							In mei zijn buurtbijeenkomsten gehouden over conceptplannen LdH; daarna start vergunningstraject; Planning: 1 september start verbouwing, 20 december gereed.

Actielijn 2: Werken aan perspectief

Actie	Wat	Planning						Totaal extra plekken	Stand van zaken/ toelichting
		2020		2021		2022			
		1* helft	2* helft	1* helft	2* helft	1* helft	2* helft		
2.4	Uitbreiding aanbod tussen-/vervolgvoorzieningen We realiseren verschillende woon(zorg)concepten voor verschillende doelgroepen waarbij indien mogelijk mensen zelf een woning/kamer huren en begeleiding op maat krijgen. We denken nu aan de volgende concepten:								
	- Kleinschalige tussenvoorzieningen voor mensen met lichte problemen							24 woonplekken	Doorstart Sterrenburg (8 plekken) is in mei gestart. Mogelijkheden voor extra projecten elders in de regio worden onderzocht. (oa. in Zwijndrecht en Hendrik Ido Ambacht)
	- Tijdelijke extra (winter)opvang							30 plekken	Voor verwachte (tijdelijke) extra vraag naar opvang ivm Corona en winter. Locatieonderzoek loopt. Noodzaak langere termijn afhankelijk van realisatie ander aanbod tussen-/vervolgvoorzieningen.
	- Housing First - volwassenen (uitbreiding) - jongeren (nieuw)							jaarlijks 25 woningen	Het convenant tussen Leger des Heils, SDD en corporaties wordt herijkt; daarbij is ambitie ook uitbreiding naar andere gemeenten in de regio Drechtsteden en Alblasterwaard.
	- Woon/kamertraining jongvolwassenen							30 woonplekken	Onderzoek naar mogelijkheden loopt; ook in regiogemeenten.
	- Flexwonen/tijdelijk wonen in bijvoorbeeld wooncontainers en leegstaand vastgoed							80 woonplekken	- afspraken met leegstandbeheerders, Trivire en evt andere corporaties tijdelijk wonen in leegstaande panden beter mogelijk te maken in voorbereiding - tijdelijk wonen op locatie Leerpark begin 2021 gereed - We onderzoeken verdere mogelijkheden voor plaatsen van tijdelijke woningen/wooncontainers op nieuwbouwlocaties of benutten leegstaand vastgoed (oa door quickscan ism Rijksvastgoedbedrijf) - Realisatie extra (kleinschalige) Short Stay Facility
	- Uitbreiding crisisopvang gezinnen							3	Er is begin 2020 1 extra crisisplek gerealiseerd (er zijn nu 3 plekken in totaal). Er zijn meer plekken nodig. We onderzoeken mogelijkheden elders in de regio
	- Uitbreiding Merwedehusjes (Skaeve huse) voor de zeer complexe doelgroep							12 units, geclusterd of verspreid	

Actielijn 2: Werken aan perspectief

Actie	Wat	Planning						Totaal extra plekken	Stand van zaken/ toelichting
		2020		2021		2022			
		1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft		
2.4	- Terugval/time-out plekken							6-12 plekken	In Zwijndrecht wordt gewerkt aan een plan voor een kleinschalige terugval/time-out voorziening tbv doelgroep Beschermd Thuis/GGZ-doelgroep. In Huizen van Hoop worden ook logeerplekken gerealiseerd voor mensen die tijdelijk een andere plek nodig hebben. We onderzoeken met aanbieders verdere mogelijkheden voor crisis/logeerplekken in Beschermd Wonen-voorzieningen.
	- Probeerplekken in Beschermd Wonen-voorzieningen							ntb	Idee is dat mensen die in opvang verblijven, een plek in beschermd wonen voorziening kunnen proberen. Dat vermindert koudwatervrees en voorkomt verkeerde plaatsingen. Uitwerking van dit idee met BW-aanbieders moet nog starten.
	- Tijdelijke opvang bij particulieren (a la Kamers met Aandacht/Onder de Pannen)							25 per jaar	Particulier initiatief De Rustplek is in voorbereiding. Vergelijking met andere voorbeelden elders in het land loopt; op basis daarvan ondersteunen van realisatie van het beste project in onze regio.
	- Woonzorgvoorziening voor langdurig dak- en thuislozen met zeer complexe problematiek							ntb	Zorgverzekeraar VGZ bereidt met zorgpartijen plan voor
2.5	Gebruikersruimte: uitwerking waar en hoe								Na verbouwing locatie Kromhout Kasperspad is gebruik op kamers toegestaan (binnen redelijke voorwaarden).
2.6	Uitbreiding mogelijkheden activering, dagbesteding en participatietrajecten								

Actielijn 3: Voorkomen terugval

Uiteindelijk wil iedereen in de opvang met ondersteuning de draad van het eigen leven weer oppakken, het leven naar eigen inzicht opnieuw en duurzaam inhoud en richting geven. Toch valt dat vaak niet mee. Dat betekent dat signalering, hulp en begeleiding niet ophouden bij het vinden van een passende woonplek. We zetten ons ook in voor maatregelen die een terugval helpen voorkomen.

Actie	Wat	Planning						Stand van zaken/ toelichting
		2020		2021		2022		
		1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft	1 ^o helft	2 ^o helft	
3.1	Programma's acceptatie en aansluiting in de wijk en sociaal netwerk							De voorbereidingen zijn gestart voor het programma 'Samen sterk tegen stigma' in Dordrecht, gecombineerd met methodiek Vangnetwerken (zie 3.4). Pilots starten in het najaar in Vogelbuurt, Krispijn en Wielwijk/Crabbehof. Deze bestaan uit het opzetten van een netwerk van sleutelfiguren in de wijken Krispijn en Vogelbuurt van professionals, bewoners/ vrijwilligers, netwerk van ervaringsdeskundigen die hun ervaringen willen delen. Van bewustwordingsbijeenkomsten voor professionals en vrijwilligers/ buurtbewoners; Zwijndrecht heeft een campagne gepland in 2021; in Gorichem oriënteert men zich nog.
3.2	Ontwikkeling aanbod voorbereiding op zelfstandig wonen door trainingen en coaching							
3.3	Verplicht preventief budgetbeheer bij doorstroom naar zelfstandig wonen							Preventief budgetbeheer is reeds beschikbaar in regio Drechtsteden en Alblasserwaard; afspraken over verplicht stellen met opvang- en zorgaanbieders nog uitwerken.
3.4	Organiseren waakvlamfunctie							Vangnetwerken starten in het najaar in Vogelbuurt, Krispijn en Wielwijk/Crabbehof in Dordrecht: een professioneel begeleid, wijkgericht steunnetwerk van 25-40 personen. Deelnemers bieden elkaar sociale steun en organiseren activiteiten voor en met elkaar en de omringende wijk. Dit wordt gecombineerd met aanpak Samen sterk tegen stigma (zie 3.1). In Hardinxveld Giessendam loopt een pilot waakvlam binnen sociaal wijkteam.

Actielijn 4: Een prettige, veilige woonomgeving

Als gemeente hebben we de verantwoordelijkheid te zorgen voor onderdak voor kwetsbare mensen die op straat rondzwerven. Iedereen heeft recht op een dak boven het hoofd. In de visie en dit uitvoeringsprogramma hebben laten we zien hoe we ervoor willen zorgen de instroom te beperken en de doorstroming te vergroten waardoor mensen niet te lang in de eerste opvang blijven hangen. Zij moeten zo snel mogelijk doorverwezen worden naar een plek die bij hen past en waar ze de ondersteuning krijgen die hen verder helpt hun leven zo goed mogelijk op de rit te krijgen en te houden. Dit betekent dat we de komende tijd meerdere nieuwe locaties in de stad en de regio nodig hebben om groepen mensen met specifieke problemen voor langere tijd op te vangen. Omdat het van groot belang is dat deze (meestal kleinschalige) locaties en hun bewoners goed opgenomen worden in de buurten, gaan we met de omwonenden van de nieuwe locatie in gesprek. Bij de keuze voor een nieuwe locatie houden we rekening met de draagkracht van de buurt. Omdat het van groot belang is dat deze (meestal kleinschalige) locaties en hun bewoners goed opgenomen worden in de buurten, gaan we met de omwonenden van de nieuwe locatie in gesprek. De gemeente zal echter geen toestemming vragen aan omwonenden van de nieuwe locatie, omdat we deze afweging in het algemeen belang maken. Bij de keuze voor een nieuwe locatie houden we wel rekening met de draagkracht van de buurt.

Actie	Wat	Planning						Stand van zaken/ toelichting
		2020		2021		2022		
		1* helft	2* helft	1* helft	2* helft	1* helft	2* helft	
4.1	<p>Bij nieuwe locaties: informeren omwonenden</p> <p>De gemeente maakt de locatie zo snel mogelijk bekend bij de omwonenden, voordat het besluit breed openbaar wordt gemaakt. Daarna volgt een bijeenkomst waar gemeente, zorgorganisaties en andere partners (wijkmanager, politie, handhaving) met de omwonenden bespreken wat er nodig is om de voorziening zo goed mogelijk in de buurt op te nemen. Dat kan gaan over een kennismakingsbijeenkomst met de nieuwe bewoners, maatregelen als (tijdelijk) extra toezicht en bereikbaarheid van de leiding. Ook maken we afspraken over hoe de buurt verder betrokken wil blijven.</p>	per locatie						Per locatie wordt een communicatieplan op maat opgesteld voor de communicatie met omwonenden en andere belanghebbenden.
4.2	<p>Afspraken met zorgorganisaties af dat zij een actieve rol spelen in de contacten met de buurt</p>							Per locatie worden hierover afspraken gemaakt.
4.3	<p>Monitoring leefbaarheid en veiligheid buurten</p> <p>Het Onderzoekscentrum Drechtsteden voert jaarlijks een monitor uit. Specifiek voor buurt Kromhout Kasperpad laten we uitgebreider onderzoek uitvoeren naar de ontwikkeling van leefbaarheid en veiligheid en de relatie met opvangvoorzieningen in de buurt.</p>	jaarlijks						